

Marius Peterson ja Ott Aardam.

www.theatrum.ee

“Ma olen tuul“ küündib sügavustesse, kompromissitult

19. veebruaril, ülejärmisel teisipäeval vaatab Theatrum Kuressaare linnateatri lavalt silma teemale, mis ei jäta kedagi ükskõikseks – äraminekule ja selle mõista püüdmisele. Eten-dub Theatrumi uuslavastus “Ma olen tuul“.

Lembit Petersoni lavastatud Jon Fosse “Ma olen tuul“ on piireületav ja lummas lugu. Räägitakse äraminekust, mõis-ta püüdmisest, aga ka sellest, millise hinnaga tuleb lahkumine ja leppimine. “Meil kõigil on oma suhe äraminekutega, mis võivad olla väiksemal või suuremal määral pöördumatud – kodust võõrsile, ühest seisundist teise või siis... päris ära, seitsme tuule teed,“ kirjutatakse lavaloo tutvustuses.

“Ma olen tuul” etendustes kohtuvad tunnustatud Norra autori Jon Fosse looming ja Lembit Petersoni lavastajavi-sioon.

“Kui vaadata Fosse loomingu praeguse näitekirjanduse taustal, siis ta kindlasti eristub ja teda võib ka avangardseks pidada, aga mulle tundub, et Fosse jaoks pole see olnud kunagi omaette eesmärk – eristuda,“ kõneles lavaloo üks kahest näitlejast **Ott Aardam**. Teine osatäitja on Marius Peterson. “Nagu ta ise on oma kirjutamisprotsessi kirjeldanud, siis ta lihtsalt vahendab seda, mida ta kuuleb. Mitte niivõrd otseselt seda, mida inimesed räägivad, aga pigem seda, mis inimeste

vahel toimub pausides, ütlemata jätmistes.“ Ott Aardami sõnul on näitekirjaniku keel eriline. “Ta keel on väga lihtne, napp, sõnad nagu üksikud noodid, mis on kirjutatud selleks, et vaikust esile tuua,“ märkis ta.

Publik on seni lavaloo hästi vastu võtnud. “Siiani oleme mänginud kaks etendust ja nende puhul tundus, et publik tuli meiega kaasa küll,“ rääkis Ott Aardam. Fosse on tema sõnul ise rõhutanud, et ta püüab nii kirjutada, et jääks ruumi ka lavastajale ja näitlejale, need on kolm võrdset partnerit – kirjanik, lavastaja, näitleja. Kindlasti on siin veel ka neljas osapool – publik, kes loob samamoodi seda etendust. „Fosse nagu tahaks panna oma vaatajat kor-raks pausile, et lihtsalt olla ja kuulata, mis selles hetkes siis esile tuleb,“ sõnas Aardam.

Näitetükk on üsnagi nõudlik: on vaja teha tööd kujutlusega ning tahab tugevat kontsentratsiooni. Samas on aga Fosse kirjutised oma kaalukuses ka vaikesel viisil huumorikad, ta nõuab näitlejalt huumorisoont ja mängulisust, märkis Aardam.

“Ma olen tuul“ on Theatrumi jaoks juba teine Fosse lavastus. Esimene oli “Üks suvepäev“.

“Lembit (Peterson – toim) on õelnud, et teda puudutas see näidend kuidagi väga isiklikult,“ märkis Aardam. “Kui võrrelda neid kahte teksti, siis näitemänguga “Ma olen tuul“ oleks tõesti nagu Fosse oma

kirjutamise laadis, teemakäsit-luses liikunud veel sügavamale – küsimused on veel teravamad ja olemuslikumad ja keel veel napim. Autor on ka ise seda nimetanud oma lemmiknäidendiks.“

Ott Aardamit ennast aga on paelunud näidendi juures ka see, et autor paneb siin näitleja olukorda, kus tal ei ole kuhugi põgeneda, ei dekoratsiooni ega kireva kostüümi varju – näitle-jale on see ürgolukord ja suur väljakutse.

“Ma olen tuul“ on mingil moel Jon Fosse loomingi kvintessents, räägitakse lavaloo tutvustuses. “Selles on palju vaikust, mis mõjub muusikana, ja sõnu, mis on justkui väga lihtsad, aga mille taga peituv maailm on mõtlemapanev. “Ma olen tuules” läheb Fosse oma teed mööda kompromissitumalt sügavamale ja kaugemale, kaotamata samas huumorimeelt. Küsimused on ühtaegu lihtsad ja eksistentsiaalsed. Jon Fosse ise on nimetanud “Ma olen tuult“ oma parimaks näidendiks.

Jon Fosse (1959) on Norra kirjanik ja dramaturg, maailmas üks enam mängitud tänapäeva näitekirjanikke, keda on nimetatud Samuel Becketti ja Harold Pinteri mantlipärijaks. Jon Fosse on kirjutanud üle 25 näidendi, mida on ette kantud rohkem kui 240 erineval laval 36 erineval maal.

Ene Kallas